

НАЦИОНАЛЕН ФОНД „КУЛТУРА“

ПРОТОКОЛ №2 / 26.06.2026 г.

От заседание на Управителния съвет (за краткост по-нататък „УС“) на Национален фонд „Култура“ (за краткост по-нататък „НФК“), проведено на 26.06.2026 г. от 11:15 часа и закрито на 26.06.2026 г. в 14:00 ч. в сградата на НФК, находяща се на адрес: гр. София, ул. „Лъчезар Станчев“ № 7, ет. 3, с предоставена възможност за включване на присъстващи и от дистанция чрез електронната платформа ZOOM.

Заповед за назначаване на Управителния съвет на НФК- Заповед № РД09-578 от 06.06.2025 г. на Министъра на културата.

За заседанието на основание чл. 8, ал. 5 от Устройствения правилник на Национален фонд „Култура“ от 28.12.2024 г. е осигурена и възможност за дистанционно включване чрез платформата ZOOM, който беше отворен в 11:00 ч. на 26.06.2026 г.

Присъстващи:

АЛИНА КАРАХАНОВА
Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА
КОСТА КОСТОВ
НИЯ ТБАКОВА
ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ
ПРОФ. Д-Р ЕМИЛИЯ СТОЕВА
ПРОФ. Д-Р ИЛИЯ ГРАМАТИКОВ
СТАНИСЛАВ ПОЧЕКАНСКИ

Онлайн присъстващи чрез Zoom:

ДИЛНА САВАТЕВА
ПЕТЪР МАТЕВ
Д-Р СЕВАР ИВАНОВ
Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА, впоследствие включила се присъствено

Отсъстващи:

ГЕОРГИ КЕРЕЗОВ

КАЛИН АНАСТАСОВ

МАРИЕЛА МОДЕВА

ПЕТЪР МИТЕВ

Председателстващ заседанието: Марина Василева - заместник-министър на културата с пълномощно ПЛМ-73/26.06.2026 г.

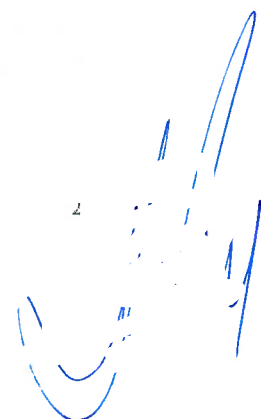
Други присъствали съгласно Заповед З-300-11/25.06.2026 г.:

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА - Изпълнителен директор, НФК;

ЦВЕТЕЛИНА СТОЙНОВА-ДРАГАНОВА - Директор на Дирекция "Програми и проекти", НФК;

МАРИАНА ПРОДАНОВА - главен експерт, Дирекция "Програми и проекти", НФК

ЙОРДАН НИКОЛОВ – протоколист; главен експерт, Дирекция "Програми и проекти", НФК.

A handwritten signature in blue ink, located in the bottom right corner of the page. The signature is stylized and appears to be a cursive representation of a name.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Добре, здравейте. Започваме заседанието. Имам едно процедурно предложение - изказванията по отделните въпроси да бъдат ограничени до две минути с оглед оперативността на заседанието. Давам думата на изпълнителния директор.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: По първа точка от дневния ред - представяне и приемане на Годишния доклад на Национален фонд „Култура“ за 2025 г. Докладът беше изпратен на членовете на Управителния съвет още в началото на месец май. Впоследствие претърпя няколко редакции въз основа на получените бележки от членовете на съвета, а окончателната му редакция беше уточнена по време на проведената миналата седмица неформална работна среща. Ако има въпроси или коментари по доклада, съм готова да ги обсъдим, след което можем да пристъпим към гласуване.

Д-Р НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА: Процедурно искам да обърна внимание, че преди да започнем обсъждането по първа точка следва първо да бъде гласуван дневният ред на заседанието. В момента директно преминахме към обсъждането на първа точка.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Приемам забележката. Предлагам на гласуване дневния ред на заседанието на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“, насрочено за 26 юни 2026 г. от 11:00 часа, както следва:

СЛЕДВА ИЗЧИТАНЕ НА ДНЕВНИЯ РЕД

ДНЕВЕН РЕД

1. Представяне и гласуване на Годишен отчет на Национален фонд „Култура“ за 2025 г.
 - Приложение № 1;
2. Гласуване на Индикативната програма за провеждане на конкурси за финансиране за 2026 г.
 - Приложения № 2.1 и 2.2;
3. Решение за плащане на одобрени кандидати по програми на НФК от 2025 г. - нереализирани плащания
 - Приложение № 3;
4. Изпълнение на Решение № 11272 на Административният съд - София – град, по жалба от „Реалити байтс“ ЕООД срещу решение по т. 2 от протокол № 10 от 17.11.2025г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“
 - Приложение № 4;
5. Предложение от Изпълнителния директор за разрешаване на казуса с програма „Целева подкрепа „Творческа Европа“;
6. Решение на УС на НФК за изпълнение на чл. 27, ал. 1 от ЗЗРК и чл. 4, т. 1 от Устройствения правилник на НФК;
7. Разглеждане на изпълнение на решение на УС за предоставяне на становище на министъра на културата за провеждане на конкурс за изпълнителен директор на Национален фонд „Култура“ - Писмо от членовете на УС на НФК с вх. № 300-26-17 от 23.04.2026 г.
 - Приложение № 5;
8. Разглеждане на писмо и покана за среща от Българска фестивална асоциация с рег. № 100-26-121 от 27.04.2026 г. във връзка с програмите за финансиране и оценъчната система на фестивалите в България
 - Приложение № 6;
9. Други.

За: 7

Въздържали се: 1

Против: 2

Дневният ред не се приема.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Седем гласа „за“, един „въздържал се“ и два гласа „против“. Дневният ред не се приема. Има ли мотиви за отрицателния вот?

(против) Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА: Да. Аргументите си съм изложила подробно в изпратения от мен имейл. Според мен предложеният дневен ред не отчита направените от членовете на Управителния съвет бележки и предложения. Няколко колеги настоявахме дневният ред да бъде редуциран до най-неотложните точки, което не беше съобразено от изпълнителния директор. Смятам, че така заседанието би било по-продуктивно, поради което гласувам „против“.

ПРОФ. ИЛИЯ ГРАМАТИКОВ: Колеги, позволете ми да кажа няколко думи. Вече повече от половин час обсъждаме процедурни въпроси и все още не сме започнали работа по същество. Разменяме безкрайни имейли, коментари и становища, вместо да решаваме реалните проблеми. Всички сме заети хора и сме тук, за да свършим конкретна работа. Да, има правила и те трябва да се спазват, но нека се опитаме да бъдем по-конструктивни. Моето възражение е и друго - неформалните срещи не могат да заместят официалните заседания на Управителния съвет. Това не са легитимни заседания. Още повече когато се организират непосредствено преди заседанието.

(въздържал се) СТАНИСЛАВ ПОЧЕКАНСКИ: Очевидно е, че правилата следва да бъдат спазвани. След като дневният ред вече е внесен и не може да бъде променен по начина, по който се предлага, можем евентуално да обсъдим дали част от точките да бъдат отложени и да бъде направено процедурно предложение в тази посока.

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Все пак на тези срещи беше свършена работа.

ПРОФ. ИЛИЯ ГРАМАТИКОВ: Каква конкретно работа беше свършена? Какъв беше резултатът от тези срещи?

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Резултат имаше.

ПРОФ. ИЛИЯ ГРАМАТИКОВ: Аз не виждам такъв. Именно затова поставям този въпрос.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: На проведената миналата седмица работна среща именно с колегите, които днес възразяват срещу дневния ред, обсъдихме кои точки могат да бъдат разгледани съвместно и кои могат да бъдат отложени за следващо заседание. Беше постигнато разбиране, че точка 5 ще бъде разгледана заедно с точка 2, а точка 8 може да бъде оставена за следващо заседание, тъй като касае Индикативна програма 2027. Именно затова не разбирам защо в момента разговорът се води по този начин. Призовавам да преминем към конструктивна работа.

(против) Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА: Вие не сте се съобразили с нашите предложения да се работи по приоритети.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Може ли да уточним дали всичко това се протоколира? Кажете точно какво искате. Ще влезе в протокола и цяла България ще го прочете. Искам да бъде записано, защото считам, че е важно както Министерството на културата, така и целият сектор да видят как протича работата на Управителния съвет и защо повече от тридесет минути Управителният съвет не пристъпва към разглеждане на точките от дневния ред. Като председател на настоящото заседание съм длъжна да изложа и становището на Министъра на културата. Към настоящия момент най-важният приоритет пред Национален фонд „Култура“ е да бъдат предприети действия по разплащането на вече поетите договорни ангажименти и да се ограничат съдебните производства срещу Фонда. Невземането на решение по точка 3, както на предходното заседание, така и днес, води до пряка вреда за институцията. Всеки следващ ден на забавяне поражда нови съдебни дела, допълнителни разходи, натоварва административния капацитет и нанася репутационни щети както на Национален фонд „Култура“, така и на Министерството на културата. Тези договори са сключени. Те подлежат на изпълнение. Въпросът не е дали, а кога ще бъдат изплатени средствата и колко ще струва на държавата това забавяне. Когато се върна в Министерството на културата и министърът ме попита как е преминало заседанието и защо няма решение по тази точка, аз няма да имам друг отговор, освен че част от членовете на Управителния съвет отказват да пристъпят към разглеждането ѝ и предпочитат повече от тридесет минути да водят процедурен спор вместо да се произнесат по същество. Искам това да остане записано в протокола. Считам, че подобно поведение е в ущърб на работата

на Фонда, защото блокира изпълнението на вече възникнали задължения и поставя под риск интересите на институцията. Обръщам се към вас с напълно искрен въпрос. Наистина ли смятате, че по този начин може да функционира един стратегически орган, който трябва да определя политиките и развитието на Национален фонд „Култура“? Повече от половин час заседанието е открито, а ние все още не сме започнали работа по същество по нито една точка от дневния ред. На проведената преди няколко дни работна среща именно с колегите, които в момента възразяват срещу дневния ред, обсъдихме възможността част от точките да бъдат разгледани съвместно, а други да бъдат оставени за следващо заседание. Именно поради това за мен е необяснимо защо разговорът днес се развива по този начин. Призовавам ви да пристъпим към работа. В противен случай у мен остава сериозното съмнение дали този Управителен съвет в настоящия си състав е в състояние да работи конструктивно през оставащия срок на своя мандат.

(въздържал се) **СТАНИСЛАВ ПОЧЕКАНСКИ:** Защо, г-жо Неделчева, искате да се налагате!? Мотивът е, че ние предложихме точки, които конкретно да успеем на днешното заседание. За съжаление не беше взето под внимание, въобще не е разгледано, въобще не е обсъждано и мина като глас в пустиня. Това не може да се случи с членове на управителния съвет. Ако Министерството си мисли, че може да каже „това става така“...

(говори се един през друг)

(против) **Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА:** Аз не бих искала да приемам за такава риторика обвинение, че управителният съвет не иска да работи. Не, напротив, управителният съвет точно защото работи и си преглежда всички документи и преглежда всички приложения, които бяха постфактум изпратени много след като имахме проекта на дневен ред и бяхме дали своите препоръки и бележки този дневен ред да бъде редуциран. Не смятам, че трябва да бъде обвинена, че по някакъв начин препятствам работата на Фонда, напротив. При положението, че ние помолихме г-жа Неделчева и аз не зная поради каква причина тя не се съобрази с това и съм написала, че ще гласувам „против“. Вие очаквате от мен да сменям позицията си. Това ли очаквате?

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Не, очакваме да кажете какво точно искате да се разглежда на това заседание! Мотивът за „въздържал се“ и „против“ беше, че изпълнителният директор, подкрепен от принципала си – Министерството на културата – не се е съобразил с вашето предложение за дневен ред. И аз ви казах, "Уважаеми дами и господа, понеже аз съм консенсусен човек и работя публично, искам да кажете кое е вашето предложение за дневен ред." Кажете вашето предложение.

(против) ПРОФ. ДН. ИВАН КАБАКОВ: Пак да повторим, защото предния път не разбрахте. Нашето предложение беше Вие да редуцирате дневния ред до неотложни и изпълними точки от дневния ред и Вие не го направихте. Така че ние не можем да предложим и нещо, което вие не сте направили, а на всичкото отгоре по правилник ние не можем да отменим дневния ред, можем само да го допълним с решение на всички тук, които сме, с допълнение на точка... Друго не може да направим, ние дори не можем да отменим тези точки, когато са подадени на министъра от Вас нередуцирани, за да бъдат потвърдени като израз на, примерно, Вашето его. Не знам.

(въздържал се) СТАНИСЛАВ ПОЧЕКАНСКИ: Професор Кабаков абсолютно прав, но аз имам предложение. Ние не можем да ги отменяме, но можем да ги отложим.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Това предложих и аз...

Председателстващият заседанието зам.-министър Марина Василева предложи редуциране на Дневния ред както следва: отпадане на т. 6, 7 и 8.

За: 10

Против: 0

Въздържали се: 0

Дневният ред се съкращава както следва: отпадат т. 6, 7 и 8.

ДНЕВЕН РЕД

1. Представяне и гласуване на Годишен отчет на Национален фонд „Култура“ за 2025 г.

- Приложение № 1;
- 2. Гласуване на Индикативната програма за провеждане на конкурси за финансиране за 2026 г.
 - Приложения № 2.1 и 2.2;
- 3. Решение за плащане на одобрени кандидати по програми на НФК от 2025 г. - нереализирани плащания
 - Приложение № 3;
- 4. Изпълнение на Решение № 11272 на Административният съд - София – град, по жалба от „Реалити байтс“ ЕООД срещу решение по т. 2 от протокол № 10 от 17.11.2025г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“
 - Приложение № 4;
- 5. Предложение от Изпълнителния директор за разрешаване на казуса с програма „Целева подкрепа „Творческа Европа“;
- 6. Други.

След приемане на съкратен дневен ред на заседанието се премина към разискване на точките:

1. **Представяне и гласуване на Годишен отчет на Национален фонд „Култура“ за 2025 г.**

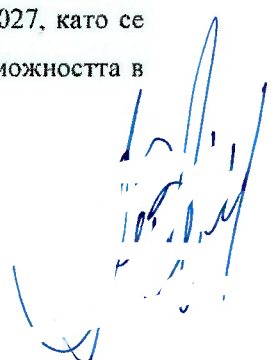
ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Първа точка. Представяне и гласуване на годишен доклад на Национален фонд култура за 2025 година, приложение едно. Всички ли са запознати с доклада? Предлагам точка едно за гласуване. Който е „за“, да гласува.

За: 10

Против: 0

Въздържали се: 0

(гласувал „за“ с особено мнение) **ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ:** По повод на годишния доклад става въпрос за следното нещо. Правихме опити този доклад да бъде подобрен, като той тръгна от отчет, за да стане доклад. Стигнахме до консенсус, че това трябва да бъде доклад съгласно изискванията на закона и правилата. И това нещо по един или друг начин подобри състоянието на доклада с изводи и препоръки на членовете на управителния съвет, които са включени. Той обаче и към момента не може да се нарече критичен и аналитичен, но на базата на който да се стъпи и да се изработи Индикативна програма 2027, като се използват направените изводи и препоръки. По тази линия говорим и за възможността в

бъдеще да се помисли за едни съвсем други формати на годишните доклади на Фонда, които да имат своята критичност и аналитичност и тя да бъде използвана за изработването на другите индикативни програми, защото само със стратегически насоки с пет минути ... няма да се получи тази работа. Тук си е необходимо отделно заседание, което е само по тази тема ... като трябва да се стъпи върху анализи и изследвания, които са коректно направени, ако трябва и от външна организация, отразени са в годишния доклад под формата на изводи и препоръки и тяхната критичност и аналитичност трябва много внимателно да бъде използвана при проектирането и планирането на следващата индикативна програма. Давам си сметка, че към момента нито времето, пак времето е фактор, нито капацитетът на Фонда позволява това нещо да се случи и по тази причина гласувам за одобряването на този годишен доклад с това особено мнение.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Госпожо председател, ако ми позволите, за протокола. Годишният доклад е в такава форма, защото нормативната уредба на фонд „Култура“ е такава. Тоест той трябва да направи отчет за 2025 година. Обръщам внимание, че - може би не знаете - по във Фонда анализ и оценка на работата на една програма може да се направи когато е приключил мониторингът. В този доклад, който вие имате за 2025 година, не е приключил мониторингът. Мониторинга не е приключил и за 2023 година. Имам програми, които от 2022 г. нямат мониторинг. Това е изключително сериозно нещо и във всеки доклад на Сметната палата присъства. Ако аз трябва да напиша доклад до този момент за тази година, мога да кажа, че в момента се направи финансов и оперативен мониторинг на отчитането на програма Мобилност 2025 г. Също по другите програми идват отчети, а и проблемът с тези шест бройки, които Фондът ги няма ... тоест той няма заплатите, той ги има бройките. Едва след мониторинг може да се направи оценка, анализ и така нататък на програмата и този сегмент сериозно липсва на Фонда. Няма да обяснявам етапите на програмния цикъл. Това е с оглед да защитим капацитета на Фонда за доклада и за работата. Тази програма, Индикативната програма 2026, е гласувана от този управителен съвет преди една година. След това е преминала обществено обсъждане. А коментарите от общественото обсъждане не са включени, тоест не са взети предвид в индикативната програма. Това, което аз констатирах и което писмено съм уведомила управителния съвет е, че в индикативната програма се реферира към европейски регламент, който не е в сила от 1 януари 2024 година

и следваше да бъде променен. Превалутирани са средствата, които са посочени там. Сменени са датите. А същевременно всички програми от тази индикативна програма са съгласувани с министъра на финансите, защото съгласно Закона за държавната помощ, фонд „Култура“ е оператор на държавна помощ. Така че това е свършено. Съответно поради тези промени се налага отново да се гласува, което дава възможност програмите да бъдат отворени веднага.

2. Гласуване на Индикативната програма за провеждане на конкурси за финансиране за 2026 г.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Аз също бих искала за протокола, тъй като Индикативна програма 2026 е гласувана миналата година по Наредба № 6, където има допусната техническа грешка относно данък добавена стойност. Прилагам към индикативна програма 2026 указания на министъра на финансите изрично регламентиране като допустим разход на данък върху добавената стойност (ДДС), когато същият е невъзстановим съгласно приложимото законодателство.

ПРОФ. ДН. ИВАН КАБАКОВ: Ама това не е вярно, което казва г-жа Неделчева. На неформалната среща, на която проф. Граматиков не присъства, изразихме съмнение и аз ги изразих тогава, че ние сме обсъждали редуцирани коментари по индикативната програма за 2026 г., аз мога да дам пример с проф. Александър Донев, който ми се обади да попита къде би могъл да изрази своето мнение. Неговото мнение не беше включено в таблицата за обсъждане и след мое настояване беше добавено. Този сигнал беше преведен, донесен, включен и коментиран на заседанието на Управителния съвет в същата зала относно начина по който се позволява, примерно, на институти на БАН да участват в конкурси, когато са регистрирани като културни организации в регистъра на Министерство на културата. Ето този отговор го дадохме на базата на подадения сигнал и давам пример за такъв тип коментар, който беше добавен в таблицата, но първоначално го нямаше. И тука мога да

приложо и каня хората да свидетелстват в тази връзка. Предполагам, на базата на този мой опит, че има и други такива коментари, които са направени, но не са включени в таблицата, която ние сме коментирали и обсъждали, което е, разбира се, превратно отношение към хората, които са си направили труда да направят съответните препоръки в общественото обсъждане. Тука може би има дефект, но не е вярно, че ние като Управителен съвет не сме обсъждали препоръки, подадени ни в табличен вариант от тогавашния изпълнителен директор и с някои от тях сме се съобразили.

Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА: Бих искала да взема отношение по тази тема, защото, както вече и професор Кабаков спомена, а и колегите, които присъствахме на заседанието по време на обсъждането на коментарите, становищата, бележките по обсъждане на Индикативна програма 2026 - всъщност ние не получихме целия пълен пакет от кореспонденция от различните представители и организации, като дори и в част от селектираните от г-жа София Щерева, имаше измежду тях изключително ценни предложения, които ние бяхме съгласни да приемем. Само че ако становището и бележките касаеха две отделни точки, ние се съгласявахме с едната, но не приемахме втората, г-жа Щерева, бивш изпълнителен директор, напълно манипулативно отне функциите на Управителния съвет да приема, макар и частично, подадените бележки и препоръки към индикативна програма, поради факта, че ние е трябвало да ги гласуваме анблок и нямаме право да делим тези становища или бележки поотделно, което категорично не смятам, че е правилно и категорично не смятам, че това е начинът да бъде пренебрегван свободния сектор, този именно заради който се прави това обществено обсъждане, и всичко това да минава проформа, за да се узакони. Тоест, ние бяхме поставени в една ситуация, в която работейки и старайки се да направим нещата по-градивни и по-правилни, не ни се предостави тази възможност. Тук искам да се върна с едно изречение назад към първата точка. Аз исках да взема думата по отношение на годишния доклад и да кажа, че аз не знам точно в момента в какъв срок този доклад трябва да бъде представен. Би следвало той да е представен в началото на годината, но предвид развилите се ситуации и със смяна на министри и директор, оправдано съответно ние сме го получили по-късно. Но тук целта на това, което искам да кажа, че вече разисканият доклад, който днес приемаме за 25-та година, той не може да бъде особено касателен по отношение на индикативна програма 26-та.

защото и тя влиза на обществено обсъждане, както и на подготовка през 25-та година. Един доклад от 25-та година би бил полезен не за 26-та, а за 27-ма година, това което ни предстои да обсъждаме. И това е много жалко, защото ние пропускаме по този начин цяла календарна година като възможност да бъдат надградени дефектите, да бъдат констатирани такива, ако има вакууми да бъдат избегнати. Иначе в момента администрацията на Фонда се постара да отрази бележките ни на фона на всички пропуски и дефекти, доколкото позволява законовата форма, както и да не се видоизменя дотам, че да подлежи на ново обществено обсъждане. В този ред на мисли, аз ще подкрепя така представената индикативна програма.

Г-ЖА АЛИНА КАРАХАНОВА се съгласи с **Д-Р НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА** относно предоставянето на бележките от общественото обсъждане на Индикативна програма 2026 г. в неизчерпателен формат, подчертавайки, че членовете на УС гласуваха бележките във вида, в който бившият изпълнителен директор г-жа София Щерева им ги е бил предоставил.

ПРОФ. Д-Р ЕМИЛИЯ СТОЕВА: Само към четири от програмите имам някакви бележки. Това е дигитални, която е от новите програми. Там се включва дигитална инсталация, но тя присъства във визуални изкуства и дигитално обучение за кандидатите. Следващото ми предложение е в програма Критика да бъде включен "Публичен дебат"(Public debate). Вече има в България такива организации, те правят клубове и биха могли да кандидатстват в програма Критика. Наименованието "Намеса в обществена среда" го коментирахме с колегите. За мен това като заглавие има отрицателна конотация и би било по-добре да бъде "Художествена изява в обществена среда", което е по-неутрално. В новата програма "Образование" проф. Кабаков предложи и го подкрепям безусловно, да остане само първият компонент. Това е всичко за сега.

АЛИНА КАРАХАНОВА: Не знам до колко е подходящо да се пуска мобилност 20 дни през юли.

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: ... За програмите коментираме в момента. Да. Да. А г-жа Василева на предишното си включваме ... неформална среща, която е в резултат на това, че не се постигна кворум за заседание свикано от повече от половината от общия си състав на

управителния съвет предложи нещо, което е изключително разумно и което аз го подкрепям, но да не се реализира, а в някаква степен в част от програмите, които съм обсъждал и съм го окомплектовал точно така, както вие го предложихте, да има работни дефиниции към определените програми, което е много важно те да улеснят и ориентират бенефициентите за какво всъщност кандидатстват. И тези работни дефиниции бяха дадени като предложение от г-жа Василева да бъдат добавени. Искам да кажа, че в улеснение на администрацията подадохме възможности и сега включително на г-жа Стойнова съм изпратил това, което навремето по програмата за млади учени и постдокторантура в качеството ми на заместник декан тогава, използвахме определение за млад учен, което Вие посочихте и което може да се ползва за млад артист или млад специалист след преработване. Млад учен е лице, което извършва научно-изследователска и научно-образователна дейност във висшеобразователното училище или научна организация, след придобиване от образователно-квалификационна степен магистър, но не повече от 10 години ... Давам тази дефиниция, тъй като тя е съобразена с разбирането за продължаващо обучение през целия живот, при което измерването на съответната образователна степен не се свързва с твърда година и например до 35 години, както преди се определяха младите учени, а се обвързва със завършена образователно-квалификационна степен, в случая магистър, за да може младостта, така да се каже, научена да е настъпила в момент в който той е решил и е използвал за първи път по отношение на магистърската програма или магистърската степен, която е завършил първоначално. Би могло по същия начин да се процедира, когато говорихме и за дебюти, а това да се мисли към съответните дипломирани на хора в професионалната гимназия по изкуства и култура. Нали аз говоря или не са изтекли двете минути? Вие защо ме прекъснахте?

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Професоре!

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Още две. А още две, защото ме прекъснахте. Така, това е по член 13 от ЗЗРК – Държавен културен институт за държавните училища по изкуства и култура, а останалото е по Закона за професионалното образование и обучение има включени училищата по изкуства и култура, които са третираны като професионални гимназии по закона за професионалното образование и обучение. Затова казвам, че тука би

могло да се използва образователната степен, която получават след завършването от възпитаниците на тези 23 училища по изкуствата и културата, които са по смисъла на Закона за професионално образование и обучение професионални гимназии. Това ще ви го обясни г-н Костов после. И след това да се мисли за втория дебют, за който говорихме, когато се придобие образователно-квалификационен степен магистър във висше училище по изкуство. Това по отношение на вашето предложение и желанието да бъдем конструктивни и в полза на администрацията по осигуряване на тези предложения, които сте направили с работещи дефиниции. По отношение на темата за културната компетентност, може да видите от документа, който е изпратен тази програма за обществено обсъждане миналата година. Там стои дефиницията за културна компетентност. Тя е извлечена от препоръката за учене през целия живот, включващо компетентности във връзка с това учене и цитира буквално тази препоръка от 2018 г., подписана и приета в българското председателство на Съвета на ЕС (ОВ С 189, 22.05.2018). В нея изрично е посочено това, което се разбира в случая като културна компетентност, културна осведоменост и изява и тази дефиниция е приложена и виждаме, че има вече и в условията за кандидатстване по програмата „Образование и развитие в областта на културата“.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Може ли да опростим? Административният екип да въведе във всяка една от програмите под белсжки всички дефиниции, които коментирахме и миналия път и които Вие сте изпратили по мейла. Така ще се съгласите ли?

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Да, съгласен съм, да. Сега за тази програма за образованието и развитието...

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Направено е. Искам само да обърна внимание за протокола. Има стандарти на ЮНЕСКО за дебют, има такъв тип стандарти на Европейската комисия, има практики в които са публично известни във всички европейски организации, които са със статут както Национален фонд „Култура“, такъв тип организации... Ние ще ползваме Национален фонд култура, такъв тип организации. Ние ще ползваме тези стандарти.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Госпожо Неделчева, предлагам административният екип на Национален фонд култура да изготви списък с тези термини и техните точни дефиниции, които да бъдат част от пакетната документация на всяка една програма. Съгласни ли сте, колеги и членове на управителния съвет?

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Чакайте, чакайте, г-жа Неделчева се изказа, значи други две минути. Да не се изказва. Моля по същество на програмата, която приемаме за сега. Допълни се с неща, които бяха премахнати, включително и определението, и съм се съгласил с тях по предложението от три компонента или многокомпонентна програма, да стане еднокомпонентна, защото нямал административен капацитет Фондът, но и по тази линия и съм предложил текст на страница втора, който аргументира възможността да не се разпиляват средства в година на бюджетно ограничение и те да бъдат съсредоточени точно в един компонент и той да бъде по културна компетентност, за която има дефиниция. Мисля, че това е аргументацията и различието спрямо това, което е гласувано трите компонента едновременно по 1%, трите процента отиват само в първия компонент, културна компетентност. Това е промяната в червено, на страница втора.

ПРОФ. ИЛИЯ ГРАМАТИКОВ: Това е изпратено и е включено.

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Да, да, да...

ДИАНА САВАТЕВА: Извинявайте, бих искала само да попитам дали е допустимо това предложение, което направи - не мога да си спомня кой от колегите - да не е намеса във външна среда, художествена намеса, при положение, че вече програмата е минала през обществено обсъждане ...

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Може ли в такъв случай като подзаглавие или като ... Аз не виждам обаче и в мобилност дневните включени. Както и никъде не виждам за ДДС-то, което коментирахме още с вас и миналия път.

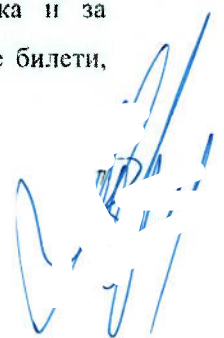
ИАНА СААТЕА: То по подразбиране би трябвало да е ясно, че е художествена намеса...

ПРОФ. ИЛИА ГРАМАТИКОВ: Също така в текста много ясно говори за културни проекти, говори за културна интервенция... Аз мисля, че това се подразбира в описанието.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕА: Просто заглавие не може да сменяме, след като сте я гласували... И г-жа Караханова не е съгласна с „Превод и адаптация“, но... Вие в следващата ще имате тази възможност. С дневните и мобилност имаме голям проблем. Това вчера го разглеждахме и то е в резултат на учениците, които... Или трябва да се разпише много детайлно, защото се спекулира с това когато са ученици, или това директно да се премахне.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА АСИЛЕА: Има си наредби за извършване на командировки в страната и чужбина. Трябва да ми обясните какво точно ви притеснява и за каква спекула става въпрос при условията...

ЦВЕТЕЛИНА ДРАГАНОВА-СТОЙНОВА: Ако мога да се включа с бележки относно риска от включване на разходите за дневни, направени от финансистите, които прегледат отчетите. Има няколко неща, които трябва да се отбележат. Едното е това, че има риск от двойно финансиране. При международни прояви организаторите често осигуряват храна, кетъринг, частично изхранване или местен транспорт. В тези случаи изплащането на пълни дневни пари би довело до финансиране на разходи, които вече са покрити от приемащата организация или от други източници, което противоречи на принципа за икономично разходване на публичните средства. Както Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, така и Наредбата за командировките в страната предвиждат хипотези, при които размерът на дневните пари подлежи на намаляване – например когато са осигурени храна, настаняване или други условия за издръжка. Следователно при последващия контрол на проектите ще е необходимо да се извършва проверка дали са били налице основания за намаляване на дневните пари съгласно съответните наредби. Това създава значителна административна тежест както за бенефициентите, така и за администрацията на Национален фонд „Култура“. За разлика от транспортните билети,

нощувките или таксите за участие, дневните пари не се отчитат чрез разходооправдателни документи за действително извършен разход...=

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Аз не мога да приема тези аргументи. Това означава присъстващите тук в залата, когато им се изплатят хонорарите за участието в този управителен съвет, да им бъдат приспаднати разходите за водата и кафето, които консумират в момента на тази маса. А това е абсолютно безумие... Има държави с изключително висок стандарт на живот и голяма част от тези международни пътувания не могат да бъдат осъществени, ако не бъдат включени дневните... Това е някаква дребнавост според мен от страна на вашите финансисти.

Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА: Не успях много добре да чуя на г-жа Стойнова аргументите, но аз бих искала да взема отношение по програма Мобилност, като в никакъв случай не бих се съгласила да се редуцира програмата по отношение на участие на ученици. А защото все пак ако пътува група, която представя културен продукт или ще има възможност да се обучава към ... подобрява своя капацитет и така нататък. Целта е именно да подобряваме качеството на обучение на подрастващите, които съответно да продължават развитието си в професионалната сфера. В това отношение не смятам, че трябва да слагаме такава...

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Ще ви прекъсна. Не коментираме изключване на деца и ученици от програмата, а включване на дневни по наредба...

Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА: ще кажа и за дневните. Аз смятам, че те трябва също да бъдат включени. Може би е добре да направим допълнение в условията, в които ясно и видимо да става дума, че страната, която кани, осигурява или не осигурява към пакета за пребиваване, нощувка, изхранване, за да не се получава спекулация и да се точат излишно пари от Фонда, да се избегне под всякаква форма разходване на публични средства при положение, че те вече са включени към пакета за пребиваване. Но при всички случаи според мен дневните трябва да останат. Аз тук подкрепям и г-жа Василева за това, което тя каза, като ако има пътуващи лица под 18 години, за дневните се разписват техните родители

или настояници. като направих справка с учебни заведения и с други културни институции, които са правили такива разходи и не са били в нарушение. Просто това е може би момент, в който юристи трябва да си кажат мнението. Това е въпросът ми от самото начало. Защо няма юрист на заседанието?

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Защото нямаме бройка, нямаме заплата. По ПВУ има и юрист, на който договорът му приключва на 30 юни, както на всички договори по ПВУ...

Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА: Колеги, само за да довърша по повод на навета на програми, искам още веднъж да спомена опасението си по програма „Дигитални изкуства“ и по-скоро това, че ние даваме възможност да се включи в програмата генеративно изкуство, но как можем да защитим авторите на дигитално изкуство от намесата на изкуствения интелект? Е, това е нещо много трудно, което на мен лично ми се иска да разбере как експертите, оценителите могат да го да го разберат това нещо и съответно при готовия продукт ние как можем да сме сигурни, че изкуственият интелект не върши работата на твореца и се дават едни средства за подпомагане на изкуство, което всъщност няма жив автор настреща.

(говори се един през друг)

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Само като юрист да кажа, че повечето юристи, без да имат общо становище, не признават авторски права върху съдържание, генерирано с изкуствен интелект и дори не му позволяват да ползва и да си се обучава с авторски произведения, включително и когато това са в режим на публичен домейн, изтекъл срок на авторско правна защита или пък такива, които са осиротели произведения. Ще пропусна някаква терминология, която не разбирате ... Така или иначе говорим за това, че тук има проблем и с регулацията на изкуствения интелект и то не е просто наш проблем. Това е както каза г-жа Неделчева и за доклада трябва да се реши на правно-нормативно равнище, а то още не е изработило общо становище.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Забележките, които направите за „Мобилност“ са за дневните. Може ли да направите конкретно предложение, което да бъде отразено в протокола и съответно, нека да сме оперативни, и да бъде отразено в програмите?

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Ние го взехме това становище - всички бележки, които са направени да бъдат отразени.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Конкретно не решаваме проблема за дневните, защото по Наредбата на Европейската комисия... Окей,

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Предложение – по програмата „Мобилност“ да бъдат включени допустими разходи по Наредба за командировки в страната, както и по Наредба за командировки в чужбина. Моля за гласуване.

За: 10

Против: 0

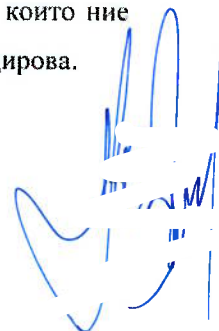
Въздържали се: 0

(относно указанията на Министъра на финансите относно третирането на ДДС като допустим разход)

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Да се допълни във всички пакети документи към условията в раздел „Недопустими разходи“, където пише ДДС, да е ясно уточнено, че става въпрос само за ДДС, което подлежи на възстановяване. Следователно невъзстановимият ДДС не попада в тази забрана и може да бъде допустим разход.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Във всички програми ще бъде включено.

СТАНИСЛАВ ПОЧЕКАНСКИ: Едно уточнение, наистина много кратко ... ние присмаме като основа двете наредби за командировките, обаче кой ще ги командирова? Тук не става въпрос за командироване, просто да ползваме стандартите, които са заложили най-вече в служебните ... Не, не, не, става въпрос за друго. Това са допустими разходи, които ние взимаме като стандарт, за да влязат като основа, а не че някой някога ще командирова.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Това е ясно... Госпожа Стойнова искаше да каже нещо...

(говори се един през друг)

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Още нещо коментирахме по програма „Дебюти“. Въпреки че много внимателно изслушах и вашето мнение, и мнението на проф. Кабаков, аз ще продължа да настоявам изрично да бъдат включени и възпитаниците на държавните училища по изкуствата.

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Аз съм също за.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Ама те са включени! Аз не знам защо... Значи имаше едни бележки, които са отразени. Не знам защо повтаряме едно и също!?

СТАНИСЛАВ ПОЧЕКАНСКИ: Може би точно трябва да бъде предложението.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Ето, вижте, пише: "Самоосигуряващи се физически лица с българско гражданство..., студенти във висши училища по изкуствата... или дипломирани артисти до 35-годишна възраст...". Но къде в този текст попадат учениците от държавните училища по изкуствата?

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: По същия начин, по който говорим за дебют след магистърска степен, трябва да помислим и за дебюта на завършилите професионалните гимназии по изкуствата и културата. Това са държавните училища по изкуствата по чл. 13 от Закона за закрила и развитие на културата. Те са професионални гимназии по смисъла на Закона за професионалното образование и обучение. Следователно може да се използва образователната степен и професионалната квалификация, която придобиват техните възпитаници, а вторият дебют да бъде след придобиване на образователно-квалификационна степен „магистър“ във висше училище по изкуствата.

ЦВЕТЕЛИНА ДРАГАНОВА-СТОЙНОВА: До тази сутрин редактирахме текстовете.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Ами значи под черта някъде трябва да стане ясно, че възпитаниците на държавните училища по изкуствата също попадат в обхвата. Тези деца завършват професионална гимназия, придобиват професионална квалификация и получават професионална диплома. Те могат да упражняват професията си и да работят по трудово правоотношение непосредствено след завършването си. Не може да се създава впечатление, че те не са професионалисти или че остават извън обхвата на програмата. Това би било абсолютно несправедливо към тях и към цялата система на училищата по изкуствата. Имаме ли други забележки по програмите, колеги?

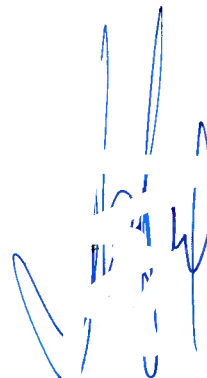
ЦВЕТЕЛИНА ДРАГАНОВА-СТОЙНОВА: (по програма „Дигитални изкуства“) Може да се приложи декларация, в която кандидатът декларира, че основната част от проекта е авторско съдържание и приемаме...

(говори се един през друг)

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: И аз бих включила в декларацията и ... нарушаване на правата по закона за авторските и сродните права, защото те със сигурност ползват ... генеративен интелект. Програмата едновременно включва генеративното изкуство в обхвата си и ограничава проекти, базирани на съдържание, генерирано с изкуствен интелект.

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Съгласен съм, но ето това, което казахме преди, че няма дефиниция за млад автор тука се потвърждава от това, което са ми изпратили. Последно отварям в „Дебюти“ няма млад автор дефиниран, аз се опитвам да бъда полезен на средствата...

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Младите автори или младите артисти се включват от училищата по изкуствата и студентите завършили висши училища...

ПРОФ. ИЛИЯ ГРАМАТИКОВ: Какво правим с изпълнителски специалности, където те не са автори, а са изпълнители?

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Да, да. Аз това го писах, затова казвам млад артист. Да. Да. Артист като родово понятие за изкуства. Това съм го писал също. Добре.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Коментари по културно наследство някой има ли?

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Занапред...

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Най-сериозният проблем, според мен – програмата не знае дали е „наследство“ или „местно развитие“, и или влиза в тежка колизия със закона за културното наследство или сама по себе си е поредният инструмент за финансиране на местни събори и празненства.

(говори се един през друг)

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: И тази опасно неясна за мен дефиниция за „местна общност“. Основно вие като управляващ орган на този стратегически Фонд по-скоро сте уязвими репутационно, защото като излязат резултатите следващата година с празника на зелката или фестивала на ...

(говори се един през друг)

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Както и тази програма „Намеса в обществена среда“... Продължавам да не знам каква е тази програма. Урбанизъм ли е, а социална програма ли е?

ПРОФ. ИЛИЯ ГРАМАТИКОВ: Не, не, не, става въпрос по-скоро за акционизъм...

ДИАНА САВАТЕВА: Ако позволите да напомня какви бяха аргументите за включване на тази програма, тъй като в последните години е доста устойчив тренд да се включват като културни локации места, които не са обичайни. Примерно незавършен строителен обект или хале в пристанище, или да речем природна местност, която няма допълнителна логистика, е необходимо да се създаде. Давам за пример Бегликташ. Идеята за намеса, или културна, или художествена намеса във външна среда, аз също не харесвам формулировката беше точно тази - да се стимулира разширяването на локациите за представяне на културно съдържание. Доколкото си спомням в предния управителен съвет и на други колеги предложение беше да се предвидят разходи, които са свързани с логистиката. В никакъв случай не със СМР-та, разбира се, защото е недопустимо. Но много често адаптирането на едно такова пространство е по-скъпо, отколкото културното съдържание, което се прилага в него. Например, адаптирането на един склад на пристанище Бургас и превръщането му в сцена за танцов спектакъл е по-скъпо, отколкото самия танцов спектакъл. Това беше замисълът. Как се възприема вече е друг въпрос.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Тоест вие тия програми сте ги определили преди една година и една година след това ние продължаваме да коментираме какво, що, как? И ние трябва да стартираме програмите максимално бързо, така че ви моля. Тоест ние сме отворени за всякакви коментари, препоръки за подобряване на програмите, но не можем да коментираме програмите... Една година ние не може да се приключим с тия неща.

ДИАНА САВАТЕВА: : Не, аз просто давам разяснения ... обяснявам замисъла. По никакъв начин не правя предложение за промяна.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: И на мен много неща не ми харесват, но се опитвам в законовата страна да продължа да работя. 65% от работното ми време разрешавам стари проблеми с години назад давност.

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Ние сме по-зле, 95%.

ИАНА СААТЕА: Моето становище по принцип за индикативната програма е, че трябва да се приеме максимално бързо и аз това го казвам от два месеца. Тя никога няма да бъде свършена, но ако продължаваме да я бавим, ще бъде нулева.

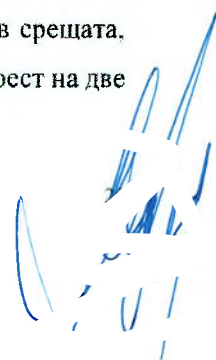
ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА АСИЛЕА: Има ли някакви други коментари по останалите програми?

ПРОФ. Д-Р ЕМИЛИЯ СТОЕА: Аз ... спор с д-р Налбантова за Любителско изкуство“, където за мен трябва да има експеримента, вангардизъм, така че за цели статии е така.... Тези проекти да внимават с мяра, с художествена мяра и с добър вкус. Това е много важно. Не са мои думите, на Толстой и Репин са, ако няма от проектите мяра и вкус, вече не е изкуство.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА АСИЛЕА: Ако няма повече препоръки по вече обсъдената и редактирана програма, предлагам да преминем към финалното ѝ гласуване. Предлагам Управителният съвет да приеме т. 2 от дневния ред – Индикативната програма за провеждане на конкурсите за финансиране през 2026 г. (Приложения № 2.1 и № 2.2), заедно с всички направени по време на обсъждането бележки и предложения, а именно:

- включване на списък с дефиниции към пакетите с документи по всяка програма;
- изрично регламентиране като допустим разход на данък върху добавената стойност (ДДС), когато същият е невъзстановим съгласно приложимото законодателство;
- включване на разходи за дневни по Наредбата за командировките в страната и чужбина по програма „Мобилност“;
- включване на декларация към програма „Дигитални изкуства“, свързана за ненарушаване на авторски и сродни права и за носене на наказателна отговорност;
- включване на възпитаниците от училищата по изкуствата по чл. 13 от Закона за закрила и развитие на културата в програма „Дебюти“.

Д-Р МИЛЕНА НАЛАНТОВА-БОЖИЛОВА: Госпожо Василева, нещо важно може ли да попитам по творческа Европа? Тя е част от индикативна програма 2026. А в срещата, която проведохме при вас, стана въпрос за промяна в срока на кандидатстване, тоест на две

сесии. Аз все пак държа да уточня и да е ясно и да го коментираме с колегите. По принцип срокът беше общ, една сесия, беше много дълъг, от юли до ноември, но държа да отбележа, че тъй като с 2025 година имаме казус, който я компрометира изцяло, все пак да е ясно, че Законът за публичните финанси не може и не позволява финансиране за задни периоди, а Национален фонд „Култура“ трябва да финансира бъдещи, съответно планирани такива и това трябва да е много ясно и да бъде ясно подчертано, за да нямаме проблеми с творческа Европа от 25-та. Сега говорим за 26-та и ако позволява това, че вече е минало обществено обсъждане, но се правят две сесии, аз съм за. Само ако обаче бенефициентите подават документите си за финансиране за бъдещи събития.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Това е невярно! За протокола - фонд „Култура“ не финансира ретроактивно дейности. За протокола. Просто беше излишно.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Какво се случва обаче със финансирането, което не е осигурено за проектите от 2025 година?

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Не е вярно, че не е осигурено. Просто отпадат дейностите. Те сами си го финансират до този момент.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Тоест не е осигурено съфинансирането за 2025 година?

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: От страна на фонда или от други източници?

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: От страна на Фонда.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Не.

ПРОФ. ИЛИЯ ГРАМАТИКОВ: Сроковете има ли нужда да се коментират?

ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ: Решението на Управителния съвет е да делегира правомощия на изпълнителния директор, да определи съобразно оперативната готовност сроковете за обявяване на датите.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Предлагам предложението на професор Кабаков за гласуване, който е „за“ изпълнителният директор на Национален фонд култура да определи сроковете. Да го гласуваме.

За: 10

Против: 0

Въздържали се: 0

Предложението изпълнителният директор на Национален фонд култура да определи сроковете на програмите за 2026 г. се приема.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Сега минаваме към гласуване на втора точка. Гласуване на индикативната програма за провеждане на конкурс за финансиране за 2026 година, приложение 2.1 и 2.2. Който е за, моля да гласува.

За: 10

Против: 0

Въздържали се: 0

Точка 2. Гласуване на Индикативната програма за провеждане на конкурси за финансиране за 2026 г. е приета.

(5 минути почивка)

**3. Решение за плащане на одобрени кандидати по програми на НФК от 2025 г. -
нереализирани плащания**

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Госпожа Неделчева пое ангажимент да подготви доклад за проектите включени в табличния списък, който получихме, въпросното приложение 3, с малко повече конкретика по искане на професор Кабаков, тъй като всъщност не става ясно какво означава „технически пропуск“, мисля, че беше. Да, технически пропуск или технически проблеми с подписване на договора, различни са аргументациите. Причините, поради които не е платено, не станаха докрай ясни. Затова на неформалната среща в сряда, както и на предходната неформална среща тук, беше изискван доклад на г-жа Неделчева, за да можем ние, вие, всички да се информираме и да вземем информирано решение по тази точка. Казах ви в началото, докато се течаха малко побурните дебати – категоричното настояване на министъра е тази административна тежест, този проблем да бъде разрешен в максимално кратки срокове, защото всички по веригата сме атакувани. Това са излишни разговори, излишна административна тежест. Сключени са договорите, процедурите са минали миналата година. Вие сте приели тези решения за тези договори, така че парите са дължими. На неформалната среща имаше повторно предложение Министерството на културата да обезпечи тези разходи. Министерството на културата не разполага с финансовия ресурс, за да покрие неразплатените договори на Национален фонд „Култура“ от изминалата година и особено в процедура на удължен бюджет и с 10% съкращение на административните разходи. Министерството осигурява административното и финансовото обслужване на множество второстепенни разпоредители с бюджет, поради което няма да разполага и след приемането на държавния бюджет с възможност да поеме допълнително финансиране на задължения, възникнали по договори на Национален фонд „Култура“. Така че тези задължения остават за сметка бюджета на Фонда.

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: На неформалната среща се разбрахме наново да изпратя актуализираната таблица с докладна-записка до Управителния съвет, който същия ден ви се изпрати. Същия ден аз застанах върху тази таблица, която г-жа Василева има. Мисля, че и вие имате първоначалния вариант на тази таблица и прегледах договор по договор, защо няма плащане. В някои случаи няма контролен лист – незаконно е да се направи плащане. Искам да обърна внимание, че и други години се е случвало при декемврийските плащания да се пропуснат някои договори, които своевременно след януари-февруари е поправена

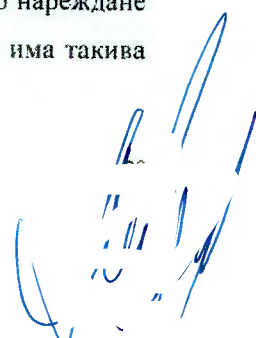
18

тази възможност. Проблемът е, че тази година по причини от финансовия отдел имаме 14 такива неизплатени договори. Останалите 4 договора са поради технически – това са по „Преводи“, чужди организации, връщат ни се парите и така нататък. В смисъл тия четири договора са по технически проблеми от страна на бенефициента. 14 договора. Така, редуцира се и сумата, общата сума, тя е 153 069,03 евро. Това е сумата, която трябва да платим от бюджет 2026. И други години се е случвало. Просто бройката не е била 14, а е била 4-5 от такава липса на контролен лист, неиздадено платежно нареждане, просто това изключително много се проточи. Много добре знаете, че има дела, че има питания на депутати в парламента, че тук имаме няколко покани за доброволно изпълнение на договора, което е изключително некоректно към бенефициентите.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Предлагам т. 3 в дневния ред „Решение за плащане на одобрени кандидати по програми на НФК от 2025 г. - нереализирани плащания“ за гласуване.

ПРОФ. ДН. ИВАН КАБАКОВ: Няма ли да имаме обсъждане тука и защо решихме, че трябва да го гласуваме. Сега, понеже това го искаме многократно (не се разбира) Изпратената таблица, която не знам защо при мен е изчезнала в Excel, помолихме г-жа Стойнова да я изпрати плюс доклада за таблицата и след неформалната среща при г-жа Василиева отново. В нея действително има подобрение по отношение на тези неща, които съм искал още март месец, а то е протоколът. Протоколът. Протоколът, а с който ние сме одобрили тези неща, там си ги имаше и преди организациите, в какво се изразява техническият пропуск. И третото нещо, което исках, кой е отговорен за съответната грешка или пропуск. Това кой е отговорен, го няма в сега изпратената таблица. Посочено е основанието неизпълнено нареждане и други подобни, нали, което е след намесата от неформалната среща на 24.06.2026 с г-жа Василиева. Мисля си, че в съответствие на това кой е отговорен по силата на какви договори и отношения да нареди тези плащания и не го е направил, защото това не е технически проблем, не е сбъркал. Това е бездействие. Все едно дали е престъпно за да се намеси прокуратурата, но така или иначе е бездействие, за което е важно да се посочи и кой е човекът, който е отговорен за финансовото нареждане на тези средства и не си е свършил работата, включително и по кой договор има такива

задължения да ги нареди. Защото когато бъде осъден Фондът, той е важно да посочи, че в регресен иск ще си търси правата от човека, с който има сключен договор и той е трябвало да ги нареди в срок и че той не го е направил, ако реши, разбира се, фонд „Култура“ и изпълнителният му директор, който и да е той, да потърси през регресен иск парите, които е изплатил на тези хора със закъснения или други подобни. Това са предпоставки, за да можем и ние да санкционираме хората, които не са си изпълнили задълженията. От тази причина много моля ... И можем да го гласуваме и аз ще го гласувам „за“, но като условие ще се включи изрично кой е трябвало да нареди тези плащания, където примерно проблемът е нареждане, за да може впоследствие на базата на този протокол да се установи по безспорен начин кое е отговорното лице, което не си е свършило работата, по какъв договор е работил към момента, за да има в правата и задълженията да нарежда тези плащания и да не ги изпълни.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Предлагам за гласуване предложението на проф. Кабаков да се посочат длъжностноотговорните лица за пропуснатите плащания в докладна-записка за служебно ползване.

За: 10

Против: 0

Въздържал се: 0

Предложението да се посочат и да бъдат налични за служебно ползване длъжностноотговорните лица за пропуснатите плащания е прието.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Гласуване на т. 3 „Решение за плащане на одобрени кандидати по програми на ИФК от 2025 г. - нереализирани плащания“ на стойност 153 069,03 евро.

За: 9

Против: 0

Въздържал се: 1

(въздържала се) Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА: Поради простата причина, че за пореден път Управителният съвет е изправен пред факта, че трябва да решава за грешките на предходния директор и че при всички случаи това решение ще ошети бюджета на Фонда за 2026 година.

30

Точка 3. „Решение за плащане на одобрени кандидати по програми на НФК от 2025 г. - нереализирани плащания“ е приета.

4. Изпълнение на Решение № 11272 на Административният съд - София – град, по жалба от „Реалити байтс“ ЕООД срещу решение по т. 2 от протокол № 10 от 17.11.2025г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“

НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА: Ами аз предоставих докладна-записка, която ви изпратих, кога ви я изпратих събранието. Въпросът е дали вие гласувате да изпълня това решение, което ви предложих?

**ДОКЛАДНА-ЗАПИСКА НА Г-ЖА НЕЛИ НЕДЕЛЧЕВА, ИЗПЪЛНИТЕЛЕН
ДИРЕКТОР НА НФК, С РЕГ. № 102-26-1 #11/23.6.2026**

РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 27 от Закона за закрила и развитие на културата, чл.173, ал. 2 от Административно процесуалния кодекс и в изпълнение на Решение № 11272 от 23.03.2026 г., постановено по адм. д. № 20267010700203/2026 г. по описа на Административен съд – София-град, Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ да извърши повторно разглеждане на проектно предложение с вх. № 25SRGPV-60 на „Реалити байтс“ ЕООД по програма „Създаване и разпространение – големи проекти“ 2025 г.

След обсъждане на всички материали по административната преписка, доклада на оценителната комисия, резултатите от проведеното оценяване и мотивите изложени в съдебното решение, Управителният съвет приема, че проектното предложение е получило крайна оценка от 84,5 точки и е било класирано след проектите, предложени за финансиране в рамките на утвърдения бюджет на програмата.

Управителният съвет приема, че съдебното решение не съдържа указания относно промяна на експертната оценка по същество и не установява неправилност на извършеното оценяване, а констатира необходимост от по-подробно мотивиране на административния акт.

Предвид получения резултат от оценяването, класирането на проекта и ограничения финансов ресурс по програмата, Управителният съвет **НЕ ОДОБРЯВА** за финансиране проектно предложение с вх. № 25SRGPV-60 на „Реалити байтс“ ЕООД по програма „Създаване и разпространение – големи проекти“ 2025 г.

МОТИВИ:

Проектното предложение е получило обща оценка от 84,5 точки, формирана в резултат на проведеното експертно оценяване съгласно условията на програмата. Проектът притежава редица положителни качества, подробно посочени в становището на оценителната комисия, включително детайлно разработена програма, наличие на партньори, предвидени дейности за разпространение, устойчивост и комуникация. Независимо от това, проектното предложение не е получило оценка, позволяваща финансирането му в рамките на наличния финансов ресурс по програмата, като пред него са класирани проекти с по-висок резултат. Към датата на провеждане на конкурса и разпределяне на средствата, бюджетът на програмата е бил изчерпан чрез финансиране на проектите с по-висок резултат съобразно класирането.

Настоящото решение подлежи на обжалване по реда и в сроковете, предвидени в Административно-процесуалния кодекс.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Предлагам т. 4 за гласуване.

За: 10

Против: 0

Въздържали се: 0

Точка 4. „Изпълнение на Решение № 11272 на Административният съд - София – град, по жалба от „Реалити байтс“ ЕООД срещу решение по т. 2 от протокол № 10 от 17.11.2025г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ е приета съгласно Решение, предложено от г-жа Нели Неделчева в докладна-записка с рег. № 102-26-1 #11/23.6.2026.

ЗАМ.-МИНИСТЪР МАРИНА ВАСИЛЕВА: Предвид факта, че пета точка мина във втора, шеста, седма и осма ги отложихме. В девета точка – „Други“ – някой има ли да добави нещо?

(обсъжда се кога да се проведе Заседание № 3 за 2026 г.)

Заседанието е закрито в 14:00.

РЕШЕНИЯ:

По т. 1 „Представяне и гласуване на Годишен отчет на Национален фонд „Култура“ за 2025 г. (Приложение № 1)“:

За: 10

Против: 0

Въздържали се: 0

Особено мнение: ПРОФ. Д.Н. ИВАН КАБАКОВ, вж. стр. 8.

По т. 2 „Индикативната програма за провеждане на конкурсите за финансиране през 2026 г. (Приложения № 2.1 и № 2.2)“:

Зам.-министър Василева предложи точката за гласуване заедно с всички направени по време на обсъждането бележки и предложения, а именно:

- включване на списък с дефиниции към пакетите с документи по всяка програма;
- изрично регламентиране като допустим разход на данък върху добавената стойност (ДДС), когато същият е невъзстановим съгласно приложимото законодателство;
- включване на разходи за дневни по Наредбата за командировките в страната и чужбина по програма „Мобилност“;
- включване на декларация към програма „Дигитални изкуства“, свързана за ненарушаване на авторски и сродни права и за носене на наказателна отговорност;
- включване на възпитаниците от училищата по изкуствата по чл. 13 от Закона за закрила и развитие на културата в програма „Дебюти“.

За: 10

Против: 0

Въздържали се: 0

По т. 3 „Решение за плащане на одобрени кандидати по програми на НФК от 2025 г. - нереализирани плащания (Приложение № 3)“:

УС реши да се посочат длъжностноотговорните лица за пропуснатите плащания в докладна записка за служебно ползване.

За: 10

Против: 0

Въздържал се: 0

УС реши да се изплати на бенефициентите, спечелили финансиране от конкурсните програми от 2025 г. от бюджета на НФК от 2026 г.

За: 9

Против: 0

Въздържал се: 1 (Д-Р МИЛЕНА НАЛБАНТОВА-БОЖИЛОВА), вж. стр. 28.

По т. 4 „Изпълнение на Решение № 11272 на Административният съд - София – град, по жалба от „Реалити байтс“ ЕООД срещу решение по т. 2 от протокол № 10 от 17.11.2025г. на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ (Приложение № 4)“:

Управителният съвет **НЕ ОДОБРЯВА** за финансиране проектно предложение с вх. № 25SRGPV-60 на „Реалити байтс“ ЕООД по програма „Създаване и разпространение – големи проекти“ 2025 г.

За: 10

Против: 0

Въздържали се: 0

Приеман направената корекция, доколкото тя привежда протокола в съответствие с официалния аудиозапис от заседанието. Обстоятелството дали бележките са представени след срока по чл. 9, ал. 4 от УП, не променя съдържанието на действително направеното изявление и не поставя под съмнение верността на извършената корекция.

Не приеман квалификацията на отбелязаното на протоколирания като „особено мнение“, доколкото същият не е такъв на

Управителния съвет и няма правомощие да изразява особено мнение по

ЗАМ. ДИРЕКТОР: МАРИНА ВАСИЛЕВА:

ПРОТОКОЛИРАЛ:

Йордан Николов, главен експерт, Дирекция „Програми

акти“, НФК.

Содържанието на протокола

Подписвам с
особено мнение срещу на-
изпълнението на бележки по
направения проект по
срока по чл. 9, ал. 4 от
Учредителния правилник на
Национален фонд „Култура“.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Указание на министъра на финансите за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВОМР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г.

Настоящото указание се издава на основание § 3 от Преходните и заключителни разпоредби на Постановление № 86 на Министерския съвет от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 – 2027 г.

Указанието се прилага за случаите на предоставяне на безвъзмездна финансова помощ под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи, както и принос в натура и разходи за амортизация, когато е приложимо.

I. Нормативна уредба

1. Закон за данък върху добавената стойност (ЗДДС);
2. Правилник за прилагане на ЗДДС;
3. Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление;
4. Постановление № 86 на Министерския съвет от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 – 2027 г.;

II. Основни субекти

5. Бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ по програмите съгласно чл. 2, ал. 1, т. 1 - 14 от Постановление № 86 на Министерския съвет от 01.06.2023 г.:

Бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход по програмите, финансирани от ЕФРР, ЕСФ+, КФ, ФСП, ЕФМДРА, ФУМИ, ФВС, ИУГВП, както и по ВОМР;

6. Управляващи органи/ Междинни звена;
7. Счетоводен орган;
8. Компетентен орган по приходите (Териториална дирекция на Националната агенция за приходите по регистрацията по ЗДДС на бенефициента).

III. Общи условия

9. Постановление № 86 на Министерския съвет от 01.06.2023 г. определя възстановимия данък върху добавената стойност за дадена операция, получаваща подкрепа чрез безвъзмездна финансова помощ, като недопустим разход за съфинансиране от ЕФСУ.

10. Бенефициентът на безвъзмездна финансова помощ определя начисления му данък върху добавената стойност по получени доставки на стоки и/или услуги или извършени плащания в изпълнение на операция, по програма, финансирана от ЕФСУ, в следните две категории: възстановим и невъзстановим данък върху добавената стойност.

11. Бенефициентът определя данъка върху добавената стойност за възстановим по смисъла § 1, т. 2 от Допълнителната разпоредба на Постановление № 86 на Министерския съвет от 01.06.2023 г. (недопустим разход за финансиране от програмите, финансирани от ЕФСУ) при наличието едновременно на следните условия:

11.1. бенефициентът е регистрирано по ЗДДС лице, с изключение на случаите, когато лицето е регистрирано по чл. 97а, чл. 99 и чл. 100, ал. 2 по ЗДДС (регистрация при доставка на услуги и регистрация при вътреобщностно придобиване) и доставчикът на стоките и/или услугите, необходими за изпълнението на операция по програма, финансирана от ЕФСУ, е регистрирано по ЗДДС лице. Бенефициентът се третира като данъчно задължено лице съгласно чл. 3, ал. 5, т. 1 и т. 2 от ЗДДС при изпълнение на дейността, за която са предназначени получените доставки на стоки и/или услуги в изпълнение на операция, по програма, финансирана от ЕФСУ;

11.2. по отношение на доставки на стоки и/или услуги когато:

11.2.1. доставките на стоките и/или услугите се използват за целите на извършваните от бенефициентите по т. 11.1 облагаеми доставки, за които съгласно чл. 69 от ЗДДС лицето има право на приспадане на данъчен кредит;

или

11.2.2. бенефициентите по т. 11.1 имат право на приспадане на данъчен кредит пропорционално на степента на използване за независима икономическа дейност по отношение на данъка за доставки на стоки с характер на дълготрайни активи, включително на недвижими имоти, съгласно чл. 71а и чл. 71б от ЗДДС, когато тези доставки са финансирани по програма, финансирана от ЕФСУ, и стоките ще се използват както за независима икономическа дейност, така и за цели, различни от независимата икономическа дейност (дейности, за извършването на които бенефициентът не е данъчно задължено лице по смисъла на чл. 3, ал. 5 от ЗДДС). Данъкът за доставките на стоките, финансирани по програмата, по отношение на който регистрираното лице има право на данъчен кредит пропорционално на степента на използване за независима икономическа дейност, включително когато за относимия към независимата икономическа дейност данък бенефициентите имат право на частичен данъчен кредит по чл. 73 от ЗДДС (използват се за освободени и за облагаеми доставки), се счита за възстановим данък върху добавената стойност до размера на ползвания данъчен кредит по смисъла на чл. 78, ал. 1 от ЗДДС;

и/или

11.2.3. бенефициентите по т. 11.1 имат право на приспадане на частичен данъчен кредит по отношение на данъка за доставки на стоки, различни от тези по т. 11.2.2, и/или услуги, когато тези доставки са финансирани по програма, финансирана от ЕФСУ, и стоките и/или услугите ще се използват както за извършване на доставки, за които лицето има право на приспадане на данъчен кредит, така и за доставки или дейности, за които няма такова право. Данъкът за доставките на стоки и/или услугите, финансирани по програма, финансирана от ЕФСУ, по отношение на който регистрираното лице има право на частичен данъчен кредит по реда на чл. 73 или чл. 73б от ЗДДС, се счита за възстановим данък върху добавената стойност до размера на частичния данъчен кредит;

12. Бенефициентът определя данък върху добавената стойност като невъзстановим данък върху добавената стойност (допустим разход за финансиране от програми, финансирани от ЕФСУ), когато:

12.1. бенефициентът не е регистриран по ЗДДС;

12.2. бенефициентът е регистрирано по чл. 97а, чл. 99 и чл. 100, ал. 2 по ЗДДС (регистрация при доставки за услуги и регистрация при вътреобщностно придобиване);

12.3. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т. 12.2. на настоящето указание, и доставката на стоки и услугите, финансирани по програма, финансирана от ЕФСУ, са предназначени за:

12.3.1. извършване на освободени доставки на стоки и/или услуги по глава четвърта по ЗДДС;

или

12.3.2. безвъзмездни доставки на стоки и/или услуги в случаите когато не са приравнени на възмездни доставки на основание разпоредбите на чл. 6, ал. 3 и чл. 9, ал. 3 от ЗДДС;

или

12.3.3. дейности, за извършването на които бенефициента не е данъчно задължено лице, т.е. различни от изрично изброените в чл. 3, ал. 5, т. 1 и т. 2 от ЗДДС.

12.4. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т. 12.2. на настоящето указание, и правото на приспадане на данъчен кредит за получените доставки на стоки и/или услуги, финансирани по програма, финансирана от ЕФСУ, не е налице на основание чл. 70, ал. 1, т. 4 и т. 5 от същия закон.

12.5. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т. 12.2. на настоящето указание, и за доставки на стоки с характер на дълготрайни активи, включително на недвижими имоти, които ще се използват както за независима икономическа дейност, така и за цели, различни от независимата икономическа дейност (дейности, за извършването на които бенефициента не е данъчно задължено лице по смисъла на чл. 3, ал. 5 от ЗДДС) е приложил разпоредбите на чл. 71а и чл. 71б от ЗДДС. В тези случаи като невъзстановим данък върху добавената стойност (допустим разход за финансиране от програми, финансирани от ЕФСУ) се третира размера на начисления за доставките данък върху добавената стойност, за който не е приспаднал данъчен кредит, тъй като е пропорционално относим за целите, различни от независимата икономическа дейност на бенефициента.

13. Бенефициент, регистрирано лице по ЗДДС, може да упражни правото си на приспадане на данъчен кредит за данъчния период, през който е възникнало това право, или в един от следващите 12 данъчни периода. Това право се упражнява като лицето:

- а) включи размера на данъчния кредит при определяне на резултата за данъчния период в справка-декларацията по чл. 125 от ЗДДС за същия данъчен период;
- б) посочи документа по чл. 71 от ЗДДС в дневника за покупките по чл. 124 от ЗДДС за данъчния период по т. „а”.

Когато бенефициентът е имал право на приспадане на данъчен кредит за начисления данък върху добавената стойност за доставката на стоки и/или услуги, финансирани по програма, финансирана от ЕФСУ, и не го е упражнил по реда и в сроковете, посочени в ЗДДС, същият представлява възстановим данък върху добавената стойност по смисъла на § 1, т. 2 от Допълнителната разпоредба на Постановление № 86 на Министерския съвет от 01.06.2023 г.

IV. Специфични условия

14. Бенефициент, който не е регистриран по ЗДДС, включва в искането за плащане към Управляващия орган/ Междинното звено невъзстановимия данък върху добавената стойност за доставки и услуги по проект, финансиран по програма, финансирана от ЕФСУ, като допустим за финансиране разход, като представя декларация пред Управляващия орган/ Междинното звено, че няма да упражни правото си на данъчен кредит по чл. 74 или чл. 76 от ЗДДС за налични активи и получени услуги, финансирани по съответната програма, преди датата на регистрация по ЗДДС.
15. Бенефициент, който като регистрирано лице е приспаднал данъчен кредит за получена доставка на стока пропорционално на степента на използване за независима икономическа дейност, е длъжен да уведоми Управляващия орган/ Междинното звено, когато извърши корекция на ползвания данъчен кредит в посока увеличение на основание чл. 79, ал. 5 и 79а от ЗДДС, т.е. ако през годините, следващи годината на упражняване на правото на данъчен кредит, приспадне данъчен кредит за част от неползвания данъчен кредит при придобиване, производство или вноса на стоката, включително на недвижимия имот, при условие че неползвания данъчен кредит е финансиран по програма, финансирана от ЕФСУ, като допустим за финансиране разход. Предоставените средства по програмата като допустим разход за съфинансиране от ЕФРР, ЕСФ+, КФ, ФСП, ЕФМДРА, ФУМИ, ФВС, ИУГВП, ВОМР до размера на ползвания данъчен кредит в посока увеличение на основание чл. 79, ал. 5 и 79а от ЗДДС, подлежат на връщане по програмата.

V. Документална отчетност

16. Бенефициентът води подробна счетоводна отчетност, която да е достатъчна за установяване и проследяване на възстановим и невъзстановим данък върху добавената стойност по конкретен договор/заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
17. При подаване на авансовото или първото междинно искане за плащане към Управляващия орган/ Междинното звено бенефициентът следва да декларира своя статут на регистрирано или нерегистрирано лице по ЗДДС. Регистрираните лица предоставят и удостоверение за регистрация по чл. 104 от ЗДДС.

- 17.1. Бенефициентът е задължен при промяна в статута си по ЗДДС да подаде нова декларация относно изменението на обстоятелствата с първото искане за плащане подадено след промяната.
- 17.2. След писмено деклариране на обстоятелствата по т. 12.3.1., 12.3.2., 12.3.3, 12.4. и 12.5 от настоящото указание бенефициентът, регистрирано лице по ЗДДС, включва в искането за плащане към Управляващия орган/ междинното звено допустимия данък върху добавената стойност за доставки на стоки и/или услуги, финансирани по програма, финансирана от ЕФСУ.
- 17.3. За включения в искането допустим данък върху добавената стойност бенефициентът, регистрирано лице по ЗДДС, предоставя на Управляващия орган/ Междинното звено дневника за покупки за съответните данъчни периоди по чл. 72, ал. 1 от ЗДДС, от които е видно, че не е ползвал данъчен кредит. Към всеки дневник за покупки се представят и Справка-декларация за ДДС с генериран входящ номер от НАП, с която е подаден дневникът към НАП, както и уведомлението за приемане на документите, получено от НАП. Файловете на дневника за покупките, справката-декларация и уведомлението за приемането им се предоставят във вида, в който са налични в системата на НАП след приемането им. При подаването им към Управляващите органи същите се подписват с електронен подпис на лицето, представляващо бенефициента/партньора.
18. Бенефициентът следва да поддържа и предоставя информация за размера на невъзстановимия данък върху добавената стойност, който се включва като допустим разход по проекта, посочвайки сумата в таблица съгласно Приложение № 1.

VI. Други

19. При подписване на административен договор/издаване на заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на бенефициент, последният декларира своето съгласие компетентният орган по приходите (по месторегистрация на бенефициента) да предоставя информация за него на Управляващия орган/ Междинното звено и/или Счетоводния орган при поискване.
20. Управляващият орган/ Междинното звено и/или Счетоводният орган могат да изискват предоставянето на информация от компетентния орган по приходите при прилагането на настоящите указания, като заедно с искането за информация представят на компетентния орган по приходите и копие от декларацията по т. 19.
21. Компетентният орган по приходите предоставя информация по т. 20 на съответния орган в 14-дневен срок. Когато, с оглед вида и характера на информацията, която се изисква, е необходимо извършване от органите по приходите на отделно производство по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс спрямо съответния бенефициент, този срок е съответният срок за извършване на това производство.
22. При получаване на искане за окончателно плащане по проект, финансиран по програма, финансирана от ЕФСУ, Управляващият орган/ Междинното звено следва да изиска от бенефициента декларация за настъпили промени в обстоятелствата, свързани с тези указания, декларирани до момента.
23. Управляващият орган/ Междинното звено включва настоящото указание в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ към потенциалните бенефициенти по съответната програма, финансирана от ЕФСУ.

24. За процедури по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, по които ДДС е определен за недопустим за финансиране разход, независимо че същият е невъзстановим, Управляващият орган/Междинното звено не изисква представяне на документите по т. 19 и 22.

Приложение № 1

№	Фактури, отчетени към искането за плащане	Размер на ДДС, включен в допустимите разходи към Искане за плащане № по проект №..... „.....“(име на проекта)
1.	Фактура N.... / дата	
2.	Фактура N.... / дата	
...	...	
N	Фактура N.... / дата	
	Общо	

Потвърждавам, че подадената информация е вярна.

(Подпис на ръководителя на институцията)

(дата)